

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Eerste Kamer dient zich aan rol te houden

Voermans, W.J.M.

Citation

Voermans, W. J. M. (2010). Eerste Kamer dient zich aan rol te houden. *De Volkskrant*, 17-17. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/15912>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/15912>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

DE VOLKSKRANT

MAANDAG 30 AUGUSTUS 2010

17

Opinie & Debat

Eerste Kamer dient zich aan rol te houden

Het was tot voor kort goed gebruik dat de Eerste Kamer zich wat op de achtergrond hield bij de formatie. Ten eerste omdat de formatie direct is gerelateerd aan Tweede Kamerverkiezingen. Het gaat er na die verkiezingen om de getalsverhoudingen te vertalen in een coalitie die het vertrouwen van een meerderheid in de Tweede Kamer kan krijgen. Die Tweede Kamer komt het politieke primaat toe. Dat volgt uit de bevoegdheden die die Kamer heeft en de wijze waarop die rechtstreeks wordt gekozen.

Het mandaat van de Eerste Kamer ligt anders. Die Kamer wordt indirect gekozen, op basis van de provinciale statenverkiezingen. De senaat heeft daarom een andere rol. Het is een bezinningskamer waarin niet de politieke discussie over beleids- en wetsvoorstellen zoals die in de Tweede Kamer heeft plaatsgevonden, nog eens wordt overgedaan. De Eerste Kamer heeft een aanvullende rol; de senaat weegt beleid en voorstellen op andere schalen. Zaken die over het hoofd zijn gezien, argumenten die nog niet aan de orde zijn gesteld, dat soort zaken.

De senatorenbrief van 26 augustus aan informateur Opstelten getuigt niet van de bescheiden rol die de Eerste Kamer past. In die brief herinneren de Eerste Kamerfracties Opstelten aan zijn opdracht te komen tot een program voor een kabinet dat kan rekenen op een vruchtbare samenwerking met het hele parlement, de Eerste Kamer inclusief. De senatoren, die een meerderheid in de senaat vertegenwoordigen, vragen bij het informatieproces te worden betrokken.

Dat lijkt logisch, nu de overwogen minderheidscoalitie CDA/VVD niet op gedoogsteun van de PVV kan rekenen in de Eerste Kamer. Toch trekken de senatoren hier een veel te grote broek aan die de positie van de Eerste Kamer kan schaden. Dat de senaat zich gedurende de informatie meldt, past niet bij de rol en het politieke gewicht dat die Kamer toekomt. Als er een resultaat ligt, kan de Eerste Kamer zich daarover uiten. Eerder blikkertanden kan het systeem destabiliseren.

De aanmatiging van een politieke rol op dit moment heeft nog andere mogelijk vervelende gevolgen. De provinciale statenverkiezingen van maart volgend jaar worden daarmee niet meer of minder dan een tweede verkiezingsronde na die van juni van dit jaar. Daarmee ondermijnt de senaat het gezag van het eigen mandaat.

Als je je politiek zo breed maakt, dan kun je straks ook niet meer zomaar in de oude plooi van bezinningskamer vallen, maar zul je de verwachtingen bij de verkiezingen gewekt ook waar moeten maken. De Eerste Kamer kan zo verworden tot een soort politieke appèlinstantie en dat is niet waar ons politieke bestel op is ingericht.

Het zou de Eerste Kamer sien ook hier de rust en de bezinning aan de dag te leggen die al zo lang het gezag van die Kamer schragen. Als de Eerste Kamer dit kabinet wil keren dan zijn daartoe nog voldoende (inhoudelijke) mogelijkheden in de nabije toekomst.

Wim Voermans is hoogleraar staatsrecht te Leiden.